

Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ

(8ος και 9ος αιώνας)

A. ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ

Ύλη βιβλίου: σελ. 32-33

Από τα μέσα του 6^{ου} αιώνα μέχρι τα μέσα του 8^{ου} αιώνα η Βυζαντινή Αυτοκρατορία έκανε πολλούς πολέμους, έχασε πολλά εδάφη, αρκετές πόλεις καταστράφηκαν και ο πληθυσμός τους λιγόστεψε. Για να ξεπεράσουν τα προβλήματα αυτά οι βυζαντινοί αυτοκράτορες (Δυναστεία Ισαύρων, 8^{ος} αιώνας) έκαναν αλλαγές στη διοίκηση, την οικονομία και τη νομοθεσία. Τα μέτρα που πήρα βοήθησαν το βυζαντινό κράτος να ξεπεράσει την κρίση και έβαλαν τις βάσεις για την ακμή του στους επόμενους αιώνες (9^{ος}-11^{ος}).

1. ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ → Την εποχή αυτή τα πρώτα μεγάλα Θέματα της Μικράς Ασίας χωρίζονται σε περισσότερα, πιο μικρά. Επίσης ο θεσμός επεκτείνεται και στα βαλκανικά εδάφη, δεν περιορίζεται μόνο στην Ανατολή (δες τους χάρτες σελ. 21 και σελ 42)

- * Θυμήσου τι έμαθες για τα Θέματα διαβάζοντας από τη σελ. 32 του βιβλίου σου.
- * Διάβασε το παράθεμα της σελ. 33 για να σχολιάσεις τις υποχρεώσεις του στρατιώτη-αγρότη και τον τρόπο που τον αντιμετώπιζαν οι ανώτεροί του

Με τις αλλαγές αυτές σημειώθηκε βελτίωση στη διοίκηση, τη φορολογία και την άμυνα.

- * Διάβασε το παράθεμα της σελ. 32 «Αναδιοργάνωση της Πελοποννήσου» και επεσήμανε ποια προβλήματα υπήρχαν στην Πελοπόννησο, ποια μέτρα πάρθηκαν και τι αποτέλεσμα είχαν.

- * Διάβασε τη 2^η κάκωση (διάταγμα) στη σελ. 32 και σκέψου για ποιο λόγο θεσπίστηκε.

2. ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ → Την εποχή αυτή οι αυτοκράτορες προσπαθούν να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες της αυτοκρατορίας, αυξάνοντας τα κρατικά έσοδα και ενισχύοντας την βιοτεχνία και το εμπόριο. Το καταφέρνουν με μια σειρά οικονομικών μέτρων: φορολογούν την Εκκλησία και τα μοναστήρια και απαγορεύουν την τοκογλυφία. Τα πιο σημαντικά από τα μέτρα αυτά διατύπώθηκαν στους νόμους που εξέδωσε ο αυτοκράτορας Νικηφόρος Α (802-811). Ήταν τόσο ενοχλητικά που ονομάστηκαν από όσους επλήγησαν από αυτά, κ α κ ώ σ ε ι ς.

- * Διάβασε από το παράθεμα της σελίδας 32 την 4^η, 5^η και 10^η κάκωση.
Ποιος μας έχει διασώσει το περιεχόμενο αυτών των μέτρων; .....
Ο συγγραφέας είναι σύγχρονος με τα γεγονότα που περιγράφει; .....
Ποια γνώμη έχει για τον αυτοκράτορα Νικηφόρο και τα οικονομικά του μέτρα; .....
Τι συμπέρασμα βγάζεις διαβάζοντας τα μέτρα αυτά; Που αποσκοπούν; .....

Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ

(8ος και 9ος αιώνας)

3. ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ → Την εποχή αυτή έγιναν αλλαγές και στη νομοθεσία. Ο αυτοκράτορας που ασχολήθηκε με το θέμα αυτό είναι ο Λέων Γ' ο Ίσαυρος (717-741). Η εμπλοκή του ονόματός του στην Εικονομαχία, αφήνει στη σκιά το μεγάλο νομοθετικό του έργο. Έχει τον τίτλο «Εκλογή Νόμων»: η νομοθεσία γίνεται πιο απλή και καταργήθηκαν παλιοί νόμοι που ήταν πιο ξεπερασμένοι.

* Βάλε στο Wikipedia τη φράση «Λέων Γ», πήγαινε στο λήμμα «Η Εκλογή». Γράψε τα βασικότερα σημεία των νέων νόμων του Λέοντος. Πώς κρίνεις τους νόμους αυτούς;

* Διάβασε ένα απόσπασμα από νόμο του Λέοντος Γ και απάντησε:

Ο γάμος στους χριστιανούς γίνεται ανάμεσα σε έναν άντρα και μια γυναίκα που έχουν φτάσει στην κατάλληλη ηλικία. Αυτή είναι για έναν άντρα τα δεκαπέντε και για μια γυναίκα τα δεκατρία χρόνια. Αν το επιθυμούν και οι δύο και οι γονείς τους συμφωνούν, ο γάμος γίνεται είτε με έγγραφο είτε με το λόγο.

Εκλογή νόμων, έτος 726

Από τον τρόπο που διατυπώνεται ο νόμος, τι καταλαβαίνεις για την ηλικία που γινόταν οι γάμοι πριν από την εποχή αυτή; .....
Εκείνη την εποχή (8^{ος} αι.) τι χρειαζόταν για να είναι ένας γάμος έγκυρος; .....

Με βάση την πηγή ποια από τα διπλανά ζευγάρια μπορούν να παντρευτούν, ποια όχι, και γιατί;

Είμαι ο Κωνσταντίνος, είμαι 18 χρόνων και θέλω να παντρευτώ την όμορφη Ζωή.

Είμαι η Ζωή, είμαι 16 χρόνων, οι γονείς μου θέλουν να παντρευτώ τον Κωνσταντίνο. Εγώ όμως θέλω το Λέοντα.

Είμαι η Ευφημία, είμαι 18 ετών και θέλω να παντρευτώ το γενναίο Θεόφιλο. Και οι δυο γονείς μου θέλουν το ίδιο.

Είμαι ο Θεόφιλος, είμαι 22 ετών και θα παντρευτώ τη χαριτωμένη Ευφημία. Οι γονείς μου το θέλουν και αυτοί.

Είμαι η Ειρήνη, κι εγώ είμαι 14. Οι γονείς μου συνεννοήθηκαν με τους γονείς του Φώτιου να τον παντρευτώ.

Είμαι ο Φώτιος και μόλις πάτησα στα 14, αλλά θα παντρευτώ τη συνομήλική μου Ειρήνη.

Είμαι ο Σταυράκιος. Είμαι 18 χρόνων, αγρότης και θέλω να παντρευτώ τη Θεοδώρα, την κόρη του Ανδρέα, του γείτονά μας.

Είμαι η Θεοδώρα και είμαι 14 χρόνων. Ο πατέρας μου συμφώνησε με το γείτονά μας, τον Γεώργιο, να παντρευτώ με το γιο του.

